C/2025/6258

19.12.2025

P10_TA(2025)0128

Raport referitor la punerea în aplicare a Mecanismului de redresare și reziliență

Rezoluția Parlamentului European din 18 iunie 2025 referitoare la punerea în aplicare a Mecanismului de redresare și reziliență (2024/2085(INI))

(C/2025/6258)

Parlamentul European,

— având în vedere articolul 175 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene,

— având în vedere Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență ([1]) („Regulamentul privind MRR”),

— având în vedere Regulamentul (UE) 2023/435 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 februarie 2023 de modificare a Regulamentului (UE) 2021/241 în ceea ce privește capitolele privind REPowerEU din planurile de redresare și reziliență și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1303/2013, (UE) 2021/1060 și (UE) 2021/1755 și a Directivei 2003/87/CE ([2]) (Regulamentul privind REPowerEU),

— având în vedere Regulamentul (UE, Euratom) 2020/2092 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2020 privind un regim general de condiționalitate pentru protecția bugetului Uniunii ([3]) (Regulamentul privind mecanismul de condiționalitate bazat pe statul de drept),

— având în vedere Regulamentul (UE, Euratom) 2024/765 al Consiliului din 29 februarie 2024 de modificare a Regulamentului (UE, Euratom) 2020/2093 de stabilire a cadrului financiar multianual pentru perioada 2021-2027 ([4]) (Regulamentul privind CFM),

— având în vedere Acordul Interinstituțional din 16 decembrie 2020 dintre Parlamentul European, Consiliul Uniunii Europene și Comisia Europeană privind disciplina bugetară, cooperarea în chestiuni bugetare și buna gestiune financiară, precum și privind noile resurse proprii, inclusiv o foaie de parcurs în vederea introducerii de noi resurse proprii ([5]) („AII”),

— având în vedere Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 septembrie 2024 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii ([6]) (Regulamentul financiar),

— având în vedere Regulamentul (UE) 2024/795 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 februarie 2024 de instituire a platformei Tehnologii strategice pentru Europa (STEP) și de modificare a Directivei 2003/87/CE și a Regulamentelor (UE) 2021/1058, (UE) 2021/1056, (UE) 2021/1057, (UE) nr. 1303/2013, (UE) nr. 223/2014, (UE) 2021/1060, (UE) 2021/523, (UE) 2021/695, (UE) 2021/697 și (UE) 2021/241 ([7]),

— având în vedere Regulamentul (UE) 2024/1263 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2024 privind coordonarea eficientă a politicilor economice și supravegherea bugetară multilaterală și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1466/97 al Consiliului ([8]),

— având în vedere rezoluția sa din 23 iunie 2022 referitoare la punerea în aplicare a Mecanismului de redresare și reziliență ([9]),

— având în vedere comunicarea Comisiei din 22 iulie 2024 intitulată „Orientări privind planurile de redresare și reziliență” ([10]),

— având în vedere comunicarea Comisiei din 21 februarie 2024 privind consolidarea UE prin reforme și investiții ambițioase (COM(2024)0082),

([1]) JO L 57, 18.2.2021, p. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj.
([2]) JO L 63, 28.2.2023, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj.
([3]) JO L 433 I, 22.12.2020, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj.
([4]) JO L, 2024/765, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj.
([5]) JO L 433 I, 22.12.2020, p. 28.
([6]) JO L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.
([7]) JO L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj.
([8]) JO L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([9]) JO C 32, 27.1.2023, p. 42.
([10]) JO C, C/2024/4618, 22.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4618/oj.

— având în vedere al treilea raport anual al Comisiei din 10 octombrie 2024 privind punerea în aplicare a Mecanismului de redresare și reziliență (COM(2024)0474),

— având în vedere Raportul anual al Curții de Conturi (CCE) din 10 octombrie 2024 privind execuția bugetului aferent exercițiului financiar 2023, însoțit de răspunsurile instituțiilor,

— având în vedere raportul special nr. 13/2024 al CCE din 2 septembrie 2024 intitulat „Absorbția fondurilor din Mecanismul de redresare și reziliență – Progrese afectate de întârzieri și riscuri pentru finalizarea măsurilor și, prin urmare, pentru realizarea obiectivelor mecanismului”, raportul special nr. 14/2024 al CCE din 11 septembrie 2024 intitulat „Tranziția verde – Contribuția Mecanismului de redresare și reziliență la aceasta este neclară” și raportul special nr. 22/2024 al CCE din 21 octombrie 2024 intitulat „Dubla finanțare din bugetul UE – Din sistemele de control lipsesc elemente esențiale care să atenueze riscul crescut pe care îl implică modelul MRR de finanțare nelegată de costuri”,

— având în vedere studiul din decembrie 2023 care sprijină evaluarea intermediară a Mecanismului de redresare și reziliență,

— având în vedere raportul anual pe 2024 al Parchetului European (EPPO), publicat la 3 martie 2025,

— având în vedere raportul lui Mario Draghi din septembrie 2024 intitulat „Viitorul competitivității europene” (raportul Draghi),

— având în vedere avizul Comitetului Regiunilor din 8 octombrie 2024 intitulat „Evaluarea la jumătatea perioadei a Planului european de redresare post-COVID (Mecanismul de redresare și reziliență)” ([11]),

— având în vedere informațiile publicate în tabloul de bord privind redresarea și reziliența (tabloul de bord al MRR),

— având în vedere documentul de lucru al serviciilor Comisiei din 20 noiembrie 2024 intitulat „Raportul din 2024 privind alocarea obligațiunilor verzi NGEU și impactul aferent” (SWD(2024)0275),

— având în vedere cercetarea sa internă, analiza aprofundată și informările legate de punerea în aplicare a MRR ([12]),

— având în vedere rezoluția sa din 18 ianuarie 2024 referitoare la situația din Ungaria și la înghețarea fondurilor UE ([13]),

— având în vedere articolul 55 din Regulamentul său de procedură, precum și articolul 1 alineatul (1) litera (e) din decizia Conferinței președinților din 12 decembrie 2002 privind procedura de autorizare a întocmirii rapoartelor din proprie inițiativă și anexa 3 la aceasta,

— având în vedere avizul Comisiei pentru control bugetar, al Comisiei pentru ocuparea forței de muncă și afaceri sociale, al Comisiei pentru mediu, climă și siguranță alimentară și al Comisiei pentru transport și turism,

— având în vedere deliberările comune ale Comisiei pentru bugete și ale Comisiei pentru afaceri economice și monetare, desfășurate în conformitate cu articolul 59 din Regulamentul de procedură,

— având în vedere raportul Comisiei pentru bugete și Comisiei pentru afaceri economice și monetare (A10-0098/2025),

A. întrucât Mecanismul de redresare și reziliență (MRR) a fost creat pentru a face economiile și societățile europene mai sustenabile, mai reziliente și mai bine pregătite în contextul crizelor fără precedent din 2019 și 2022, sprijinind statele membre în finanțarea investițiilor strategice și în implementarea reformelor;

B. întrucât reformele și investițiile din cadrul MRR contribuie la creșterea rezilienței și la reducerea dependenței în UE, prin diversificarea lanțurilor de aprovizionare esențiale, întărind, astfel, autonomia strategică a UE; întrucât reformele și investițiile din cadrul MRR generează și valoare adăugată europeană;

C. întrucât MRR și alte fonduri ale UE, cum ar fi Instrumentul european de sprijin temporar pentru atenuarea riscurilor de șomaj într-o situație de urgență, au contribuit la protejarea pieței muncii de riscul daunelor pe termen lung provocate de dublul șoc economic al pandemiei și al crizei energetice;

([11]) JO C, C/2024/7057, 4.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/7057/oj.

([12]) Parlamentul European, Think Tank https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/research/advanced-search?textualSearch=RRF&startDate=01%2F07%2F2019&endDate=&sort=RELEVANCE.

([13]) JO C, C/2024/5742, 17.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5742/oj.

D. întrucât cheltuielile MRR nu se încadrează în plafoanele cadrului financiar multianual (CFM), iar încasările din împrumuturi constituie venituri alocate externe; întrucât Parlamentul regretă că acestea nu fac parte din procedura bugetară; întrucât, având în vedere principiul transparenței enunțat în Regulamentul financiar, cetățenii ar trebui să știe cum și în ce scop sunt cheltuite fondurile de către UE;

E. întrucât nu au fost înregistrate progrese în introducerea de noi resurse proprii ale UE și întrucât este necesar să se asigure sustenabilitatea planului de rambursare al UE, este esențial să existe o strategie de finanțare clară și fiabilă pe termen lung pentru a îndeplini obligațiile de rambursare fără a impune compromisuri dificile în bugetul UE, care ar putea submina viitoarele investiții și priorități ale politicilor; întrucât vor fi necesare discuții suplimentare și soluții financiare concrete pentru a asigura viabilitatea pe termen lung a planului de rambursare a datoriilor al UE;

F. întrucât costurile îndatorării pentru NextGenerationEU (NGEU) trebuie să fie suportate din bugetul UE, iar costurile reale depășesc cu mult previziunile din 2020 ca urmare a ratelor ridicate ale dobânzii; întrucât se preconizează că, începând din 2028, costurile totale pentru rambursarea capitalului NGEU și a dobânzilor vor fi de aproximativ 25-30 de miliarde EUR pe an, ceea ce reprezintă între 15 și 20 % din bugetul anual pe 2025; întrucât Parlamentul a insistat ca costurile de refinanțare să fie plasate peste plafoanele CFM; întrucât în timpul revizuirii CFM din 2024 a fost introdus un „mecanism în cascadă” în trei etape, care include un nou instrument special EURI, pentru a acoperi depășirile semnificative de costuri rezultate din împrumuturile NGEU legate de schimbările majore ale condițiilor de piață; întrucât s-a ajuns la un acord în cursul procedurii bugetare din 2025 pentru a urma un criteriu de referință anual 50/50, și anume pentru a finanța costurile de depășire în părți egale prin componenta de dezangajări a instrumentului special EURI și prin Instrumentul de flexibilitate;

G. întrucât obligațiunile emise pentru finanțarea MRR trebuie rambursate într-o manieră care să asigure reducerea constantă și previzibilă a pasivelor, cel târziu până în 2058; întrucât Consiliul nu a adoptat încă pachetul ajustat de noi resurse proprii propus de Comisie, ceea ce creează preocupări despre viabilitatea rambursării datoriei contractate în cadrul NGEU;

H. întrucât dimensiunea socială este un aspect esențial al MRR, care contribuie la convergența economică și socială ascendentă, restabilește și promovează creșterea durabilă și încurajează crearea de locuri de muncă de înaltă calitate;

I. întrucât MRR ar trebui să contribuie la finanțarea, printre altele, a măsurilor care consolidează reziliența statelor membre la dezastrele climatice și adaptarea lor la schimbările climatice; întrucât statele membre ar trebui să efectueze evaluări adecvate ale impactului măsurilor și ar trebui să partajeze bunele practici pentru implementarea principiului de „a nu aduce prejudicii semnificative”;

J. întrucât MRR joacă un rol important în sprijinirea reformelor și a investițiilor în mobilitatea sustenabilă, infrastructura de transport inteligentă, combustibilii alternativi și soluțiile de mobilitate digitală, sporind astfel conectivitatea și eficiența în întreaga UE; întrucât este regretabil că doar câteva state membre au ales să utilizeze MRR pentru a sprijini investițiile, în special în infrastructura feroviară de mare viteză și căile navigabile, care vizează dezvoltarea coridoarelor europene, în pofida încurajării proiectelor transfrontaliere și multinaționale; întrucât este crucial să crească investițiile în infrastructura de transport, în special în regiunile insuficient deservite, pentru a îmbunătăți conectivitatea, a sprijini coeziunea regională și a contribui la tranziția verde;

K. întrucât, până la 31 decembrie 2024, statele membre prezentaseră 95 de cereri de plată, iar nivelul plăților din MRR, inclusiv prefinanțarea, a fost de 197,46 miliarde EUR sub formă de granturi (55 % din pachetul total de granturi) și de 108,68 miliarde EUR sub formă de împrumuturi (37 % din pachetul total de împrumuturi); întrucât trei state membre au primit deja a cincea plată, în timp ce un stat membru nu a primit nicio finanțare din MRR; întrucât toate statele membre și-au revizuit planurile naționale de redresare și reziliență (PNRR) cel puțin o dată; întrucât 28 % din jaloane și ținte au fost atinse în mod satisfăcător, iar Comisia a utilizat posibilitatea de a suspenda parțial plățile în cazul în care s-a constatat că unele jaloane și ținte legate de o cerere de plată nu au fost atinse în mod satisfăcător; întrucât întârzierile în realizarea reformelor și a investițiilor planificate, în special în infrastructura socială și în serviciile publice, ar putea determina subutilizarea resurselor disponibile, reducând astfel impactul preconizat asupra creșterii economice, a ocupării forței de muncă și a coeziunii sociale;

L. întrucât CCE a evidențiat diverse deficiențe ale MRR, în special în ceea ce privește conceperea, transparența și raportarea sa, riscul dublei finanțări și implementarea măsurilor de dublă tranziție;

M. întrucât, potrivit CCE, performanța evaluează măsura în care o acțiune, un proiect sau un program finanțat de UE și-a îndeplinit obiectivele și asigură o bună rentabilitate; întrucât, în plus, finanțarea nelegată de costuri nu reprezintă, în sine, un instrument bazat pe performanță;

N. întrucât sistemele solide de audit și control sunt esențiale pentru a proteja interesele financiare ale UE pe parcursul întregului ciclu de viață al MRR; întrucât jaloanele cunoscute în mod obișnuit sub denumirea de „superjaloane”, în special cele legate de statul de drept, au trebuit să fie atinse înainte de efectuarea oricăror plăți din MRR;

O. întrucât Regulamentul privind MRR face trimitere la „caracterul bazat pe performanță” al MRR, dar nu definește „performanța”; întrucât performanța în MRR ar trebui legată de principiile bunei gestiuni financiare și ar trebui să evalueze cât de bine și-a îndeplinit obiectivele și a asigurat cel mai bun raport cost-eficiență o acțiune, un proiect sau un program finanțat de UE;

P. întrucât controlul democratic și controlul parlamentar efective asupra implementării MRR necesită implicarea deplină a Parlamentului și luarea în considerare a tuturor recomandărilor sale, în toate etapele;

Q. întrucât Comisia trebuie să prezinte un raport independent de evaluare *ex post* privind punerea în aplicare a MRR până la 31 decembrie 2028, care să constea într-o evaluare a măsurii în care au fost atinse obiectivele, a eficienței utilizării resurselor și a valorii adăugate europene, precum și într-o evaluare globală a MRR și să cuprindă informații privind impactul acestuia pe termen lung;

R. întrucât scopul prezentului raport este de a monitoriza punerea în aplicare a MRR, în conformitate cu rolul PE prevăzut în Regulamentul privind MRR, prezentând beneficiile și deficiențele MRR și bazându-se totodată pe lecțiile desprinse din implementarea sa,

Întărirea rezilienței sociale și economice a Europei

1. scoate în evidență că MRR este un instrument de solidaritate fără precedent, având în vedere două crize fără precedent, și o piatră de temelie a instrumentului NGEU, care se încheie în 2026; subliniază că este important să se tragă învățăminte din punerea sa în aplicare pentru viitorul CFM, inclusiv în ceea ce privește transparența, raportarea și măsurarea coerentă a rezultatelor preconizate; remarcă efectul stabilizator al MRR pentru statele membre într-o perioadă de mare incertitudine economică, deoarece atenuează consecințele economice și sociale negative și sprijină guvernele contribuind la punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale, promovând redresarea și competitivitatea economică, stimulând reziliența și inovarea și susținând tranziția verde și cea digitală;

2. reliefează rolul important al MRR în prevenirea fragmentării pieței interne și a adâncirii în continuare a divergențelor macroeconomice, în promovarea coeziunii sociale și teritoriale prin asigurarea stabilizării macroeconomice și a garanțiilor pentru piețele financiare și prin creșterea încrederii investitorilor în perioade tulburi, reducând astfel spreadurile randamentelor;

3. salută faptul că MRR este un instrument punctual, care oferă o marjă de manevră bugetară suplimentară și a contribuit la prevenirea divergențelor economice și sociale severe dintre statele membre cu o marjă de manevră bugetară diversă; subliniază constatarea Comisiei potrivit căreia MRR a dus la o creștere susținută a investițiilor în întreaga UE și că Comisia se așteaptă ca MRR să aibă un impact de durată în întreaga UE după 2026, având în vedere sinergiile sale cu alte fonduri ale UE; este preocupat, cu toate acestea, că expirarea MRR în 2026 aduce un risc semnificativ de scădere substanțială a investițiilor publice în prioritățile europene comune;

4. reamintește că bugetul combinat al CFM și MRR se ridică la aproape 2 mii de miliarde EUR pentru perioada de programare 2021-2027, dar atrage atenția că ratele ridicate ale inflației și creșterea conexă a costului bunurilor și serviciilor au scăzut valoarea actuală a cheltuielilor europene convenite în termeni nominali;

5. ia act de proiecția Comisiei din 2024 privind potențialul impactului NGEU asupra produsului intern brut (PIB) real al UE până în 2026, care este semnificativ mai mic decât simularea sa din 2020 (1,4 % față de 2,3 %) din cauza condițiilor economice și geopolitice nefavorabile, și de estimarea potrivit căreia NGEU ar putea duce la o creștere considerabilă, pe termen scurt, a ocupării forței de muncă în UE cu până la 0,8 %; evidențiază că beneficiile pe termen lung ale MRR asupra PIB-ului vor depăși probabil de trei până la de șase ori angajamentele bugetare asumate, în funcție de efectele investițiilor MRR asupra productivității și de implementarea diligentă a reformelor și a investițiilor;

6. subliniază că este dificil să se cuantifice impactul social și economic exact al MRR, dat fiind că impactul reformelor devine clar doar după un anumit timp; reliefează că trebuie efectuate evaluări independente suplimentare pentru a evalua impactul efectiv al reformelor și al investițiilor și trebuie îmbunătățită în continuare metodologia subiacentă; observă constatările Comisiei potrivit cărora aproximativ jumătate din creșterea preconizată a investițiilor publice din perioada 2019-2025 are legătură cu investițiile finanțate de la bugetul UE, în special prin MRR, dar constată că unele investiții nu au avut încă efecte măsurabile;

7. observă că MRR a stimulat punerea în aplicare a unor reforme incluse în recomandările specifice fiecărei țări formulate în contextul semestrului european, prin includerea acestor reforme în PNRR-uri; subliniază că s-a îmbunătățit calitatea monitorizării implementării MRR; reamintește că tabloul de bord al MRR este utilizat pentru a monitoriza progresele înregistrate în vederea atingerii jaloanelor și a țintelor, precum și respectarea principiilor orizontale, în special a celor șase piloni, și anume tranziția verde, transformarea digitală, creșterea inteligentă, sustenabilă și incluzivă [inclusiv coeziunea economică, locurile de muncă, productivitatea, competitivitatea, cercetarea, dezvoltarea și inovarea, precum și o piață internă funcțională, cu întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri) puternice], coeziunea socială și teritorială, sănătatea, reziliența economică, socială și instituțională, cu scopul, printre altele, de a îmbunătăți pregătirea pentru situații de criză și capacitatea de răspuns la crize, și politicile pentru generația următoare, copii și tineri, cum ar fi educația și competențele; evidențiază că gradul general de adoptare a recomandărilor specifice fiecărei țări formulate în contextul semestrului european rămâne scăzut și chiar s-a diminuat;

8. reliefează că, în contextul noului cadru de guvernanță economică, ansamblul de reforme și investiții care stau la baza prelungirii perioadei de ajustare ar trebui să fie în concordanță cu angajamentele incluse în PNRR aprobate în perioada de funcționare a MRR și a Acordului de parteneriat în temeiul Regulamentului privind dispozițiile comune ([14]); observă că cele cinci state membre care au solicitat o prelungire a perioadei de ajustare până la 31 decembrie 2024 s-au bazat parțial pe reformele și investițiile deja aprobate în cadrul MRR pentru a justifica prelungirea; ia act de faptul că majoritatea statelor membre au inclus informații din care să reiasă dacă reformele și investițiile enumerate în planurile bugetar-structurale pe termen mediu sunt legate de MRR;

9. salută că MRR oferă sprijin pentru reforme și investiții în statele membre, dar constată cu îngrijorare că perioada scurtă de timp rămasă pentru implementarea restului acțiunilor din MRR pune probleme pentru finalizarea reformelor-cheie și a investițiilor de mari dimensiuni preconizată spre sfârșitul MRR și îndeplinirea la timp a 70 % din jaloanele și țintele care nu au fost încă realizate;

10. reamintește că cheltuielile MRR nu ar trebui să înlocuiască cheltuielile bugetare naționale recurente, cu excepția cazului în care sunt justificate în mod corespunzător, și ar trebui să respecte principiul adiționalității fondurilor UE; insistă că punerea în aplicare fermă, sustenabilă și verificabilă a principiului non-recurenței, împreună cu urmărirea unor obiective europene bine definite în reforme și investiții, este esențială pentru a asigura adiționalitatea și efectul de lungă durată al fondurilor europene suplimentare; reamintește necesitatea de a susține acest principiu și căile de atac împotriva excluderii sau înlocuirii politicii de coeziune cu MRR sau cu alte instrumente temporare, întrucât politica de coeziune rămâne esențială pentru asigurarea coeziunii și convergenței teritoriale sustenabile pe termen lung;

11. subliniază că acordarea de prioritate punerii în aplicare a MRR, lipsa capacității administrative în multe state membre și problemele generate de lanțurile de aprovizionare globale au contribuit la implementarea cu întârziere a politicii de coeziune; invită Comisia, în acest context, să ofere o evaluare cuprinzătoare a impactului MRR asupra altor instrumente financiare și investiții publice, a sprijinului tehnic și a capacităților administrative și de absorbție ale statelor membre;

12. reamintește că, drept reacție la războiul de agresiune purtat de Rusia împotriva Ucrainei, revizuirea REPowerEU contribuie la securitatea energetică a Europei prin reducerea dependenței sale de combustibilii fosili, diversificarea surselor sale de energie, investiții în resursele și infrastructurile europene, combaterea sărăciei energetice și prin investiții în economii de energie și eficiență energetică în toate sectoarele, inclusiv în sectorul transportului; relevă că, prin intermediul REPowerEU, o sumă suplimentară de 20 de miliarde EUR sub formă de granturi a fost pusă la

([14]) Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize (JO L 231, 30.6.2021, p. 159), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

dispoziție în 2023, inclusiv 8 miliarde EUR generate de concentrarea la începutul perioadei a certificatelor din schema de comercializare a certificatelor de emisii și 12 miliarde EUR din Fondul pentru inovare; accentuează succesele înregistrate de Parlament în cadrul negocierilor, în special în ceea ce privește dispozițiile privind realimentarea Fondului pentru inovare, obiectivul de finanțare de 30 % pentru proiectele transfrontaliere, accentul pus de investiții pe combaterea sărăciei energetice pentru gospodăriile vulnerabile, IMM-uri și microîntreprinderi și utilizarea flexibilă a fondurilor de coeziune necheltuite din CFM 2014-2020 și până la 7,5 % din alocările naționale în CFM 2021-2027;

13. reamintește apelul său de a concentra intervențiile MRR asupra măsurilor cu valoare adăugată europeană și, prin urmare, regretă deficitul de măsuri transfrontaliere sau multinaționale viabile, inclusiv de proiecte de infrastructură de transport feroviar de mare viteză și de mobilitate sustenabilă cu dublă utilizare, esențiale pentru finalizarea rețelei TEN-T, și riscul aferent de „renaționalizare" a finanțării; constată că domeniul larg de aplicare al obiectivelor MRR a contribuit la această situație pentru că a permis să intre în sfera sa de competență o gamă largă de proiecte concentrate pe obiective naționale;

14. remarcă modificarea articolului 27 din Regulamentul privind MRR prin REPowerEU, care a consolidat în mod semnificativ dimensiunea transfrontalieră și multinațională a MRR, încurajând statele membre să își modifice planurile naționale de redresare și reziliență pentru a adăuga capitolele RePowerEU, inclusiv un obiectiv de cheltuieli de cel puțin 30 % pentru astfel de măsuri, cu scopul de a garanta autonomia energetică a UE; este preocupat de interpretarea largă adoptată de Comisie, care permite ca orice reducere a cererii (naționale) de energie să justifice o dimensiune transfrontalieră și multinațională;

15. salută posibilitatea de a utiliza finanțarea MRR pentru a contribui la obiectivele platformei Tehnologii strategice pentru Europa (STEP) prin sprijinirea investițiilor în tehnologii critice în UE pentru a-i stimula competitivitatea industrială; constată că niciun stat membru nu a utilizat posibilitatea de a include în PNRR o contribuție suplimentară în numerar la obiectivele STEP prin componenta InvestEU pentru statele membre; reamintește că statele membre își pot modifica în continuare planurile naționale în acest sens; se așteaptă ca procesele de revizuire să fie eficiente, raționalizate și simple, în special având în vedere termenul final, și anume 2026, contextul geopolitic actual și necesitatea de a investi în capabilitățile europene de apărare;

16. reamintește aplicarea principiului de „a nu aduce prejudicii semnificative" pentru toate reformele și investițiile sprijinite de MRR, cu o derogare specifică în cadrul REPowerEU pentru infrastructura și instalațiile energetice necesare în scopul de a răspunde nevoilor imediate de securitate a aprovizionării; încurajează Comisia să evalueze fezabilitatea unei interpretări mai uniforme a principiului „a nu aduce prejudicii semnificative" între MRR și taxonomia UE pentru activități sustenabile, ținând seama, totodată, de particularitățile MRR ca program de cheltuieli publice;

Aspecte financiare ale MRR

17. subliniază că MRR este primul instrument major bazat pe performanță la nivelul UE, care se bazează exclusiv pe finanțare nelegată de costuri (FNLC); reamintește că articolul 8 din Regulamentul privind MRR prevede că mecanismul trebuie să fie implementat de Comisie în cadrul gestiunii directe, în conformitate cu normele relevante adoptate în temeiul articolului 322 din TFUE, în special cu Regulamentul financiar și cu Regulamentul privind mecanismul de condiționalitate bazat pe statul de drept; regretă că Consiliul nu a fost de acord să introducă norme specifice în Regulamentul financiar pentru a aborda riscurile acestui model de performanță, cum ar fi dubla finanțare; consideră că normele prevăzute de Regulamentul financiar ar trebui să fie pe deplin aplicabile instrumentelor viitoare bazate pe FNLC, inclusiv în ceea ce privește amenzile, penalitățile și sancțiunile;

18. constată că doar 13 state membre au solicitat împrumuturi și că 92 de miliarde EUR din cele 385,8 miliarde EUR disponibile vor rămâne neutilizate, deoarece această sumă nu a fost angajată până la termenul-limită de 31 decembrie 2023; observă că împrumuturile au fost atractive pentru statele membre care s-au confruntat cu costuri mai mari ale îndatorării pe pieţele financiare sau care au încercat să compenseze o reducere a granturilor MRR; reliefează că unele state membre au recurs la o folosire limitată a împrumuturilor din MRR, fie pentru că au poziții bugetare puternice, fie din motive administrative; invită Comisia să analizeze motivele nivelului scăzut de folosire în unele state membre și să ia în considerare aceste constatări la conceperea viitoarelor instrumente financiare ale UE; constată cu îngrijorare că instrumentele financiare naționale pentru implementarea PNRR-urilor nu au beneficiat de suficientă publicitate, astfel că potențialii beneficiari nu le cunosc bine și le folosesc sporadic; consideră că este necesară o discuție politică despre utilizarea fondurilor necheltuite, având în vedere bugetele publice limitate și prioritățile strategice urgente ale UE; solicită o evaluare a modului și a condițiilor în care ar putea fi redirecționate fondurile MRR neutilizate pentru a stimula competitivitatea, reziliența, apărarea și coeziunea teritorială, economică și socială ale Europei, în special prin investiții în tehnologii digitale și verzi aliniate la scopul inițial al MRR;

19. reamintește obligația legală de a asigura rambursarea integrală a cheltuielilor NGEU până cel târziu la 31 decembrie 2058; reamintește Consiliului și Comisiei angajamentul lor juridic asumat în temeiul acordului interinstituțional încheiat în 2020 de a asigura o cale viabilă de refinanțare a datoriei NGEU, inclusiv prin încasări suficiente din noile resurse proprii introduse după 2021, fără nicio reducere nejustificată a cheltuielilor programului sau a instrumentelor de investiții din CFM; deplânge lipsa progreselor în acest sens, care generează preocupări despre viabilitatea măsurilor de rambursare a datoriei create în cadrul NGEU și îndeamnă Consiliul să adopte fără întârziere noi resurse proprii, acționând de urgență; îndeamnă, de asemenea, Comisia să își continue eforturile de a identifica resurse proprii noi, autentice și suplimentare, în afara AII și legate de politicile UE, pentru a acoperi nevoile mari de cheltuieli pentru finanțarea noilor priorități și rambursarea datoriei NGEU;

20. constată cu preocupare estimarea Comisiei potrivit căreia, începând din 2028, costul total pentru rambursarea capitalului NGEU și a dobânzilor ar fi de aproximativ 25-30 de miliarde EUR pe an, ceea ce reprezintă între 15 și 20 % din bugetul anual pe 2025; reamintește că, în ultimele trei proceduri bugetare, a trebuit să se recurgă la instrumente speciale pentru a acoperi costurile aferente instrumentului EURI; reliefează că creșterea semnificativă a costurilor de finanțare exercită presiuni asupra viitorului buget al UE și limitează capacitatea de a satisface nevoile viitoare;

21. ia act de obiectivul Comisiei de a finanța până la 30 % din costurile NGEU prin emiterea de obligațiuni verzi; observă că, până la 31 decembrie 2024, Comisia a emis obligațiuni verzi europene în valoare de 68,2 miliarde EUR;

Elaborarea și punerea în aplicare a PNRR

22. observă că 47 % din fondurile MRR disponibile au fost plătite până la 31 decembrie 2024, granturile ajungând la 55 %, iar împrumuturile la 37 %, astfel că o mare parte a măsurilor urmează să fie finalizate în 2025 și 2026; este preocupat, cu toate acestea, de constatarea CCE potrivit căreia doar 50 % din fondurile plătite ajunseseră la beneficiarii finali în 15 din 22 de state membre până în octombrie 2023; invită Comisia să ia în considerare în mod corespunzător recomandările CCE pentru a îmbunătăți funcționarea instrumentelor viitoare bazate pe performanță similare MRR, în special în contextul unui CFM mai țintit;

23. salută faptul că toate statele membre au depășit obiectivele pentru tranziția verde (37 %) și cea digitală (20 %), cheltuielile medii pentru obiectivele climatice și digitale ale MRR în ansamblu fiind de 42 % și, respectiv, 26 %; observă că CCE a pus sub semnul întrebării modul în care aplicarea măsurilor MRR a contribuit la tranziția verde și a recomandat îmbunătățiri ale metodologiilor folosite pentru a estima impactul măsurilor legate de climă; subliniază că există aceleași deficiențe metodologice în toți pilonii MRR;

24. ia act de impactul concret pe care MRR l-ar putea avea asupra obiectivelor sociale, statele membre planificând să cheltuiască aproximativ 163 de miliarde EUR; evidențiază că astfel de cheltuieli trebuie să fie orientate spre rezultate, asigurând beneficii economice și/sau sociale măsurabile; reliefează necesitatea de a accelera investițiile în dezvoltarea zonelor rurale, periferice și ultraperiferice, izolate și îndepărtate, în locuințe la prețuri accesibile, în protecția socială și în integrarea grupurilor vulnerabile, precum și în ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor, unde cheltuielile au rămas în urmă; solicită o evaluare aprofundată de către Comisie, în tabloul de bord privind MRR, a proiectelor și reformelor legate de educație și tineret puse în aplicare de statele membre prin MRR; regretă implementarea cu întârziere a obiectivelor în domeniul sănătății constatată în anumite state membre, având în vedere că instrumentul ar trebui, de asemenea, să îmbunătățească accesibilitatea și capacitatea sistemelor de sănătate, și a investițiilor-cheie în infrastructura socială, inclusiv în structurile de educație și îngrijire a copiilor preșcolari; subliniază că aceste întârzieri, care sunt, în unele cazuri, legate de schimbarea priorităților bugetare și de revizuirea calendarelor naționale de punere în aplicare, riscă să submineze realizarea obiectivelor de coeziune socială ale MRR;

25. își reiterează poziția de negociere pentru a include obiective privind educația (10 %) și activitățile culturale (2 %); încurajează eforturile Comisiei de a evalua aceste obiective ca criteriu de referință în evaluarea politicii educaționale din PNRR, prin tabloul de bord al MRR;

26. observă că marea majoritate a PNRR-urilor includ o secțiune specifică în care se explică modul în care planul abordează preocupările și dificultățile legate de gen; este preocupat, cu toate acestea, că unele PNRR-uri nu includ o explicație a modului în care se preconizează că măsurile din PNRR vor contribui la egalitatea de gen și la egalitatea de șanse pentru toți și invită statele membre în cauză să adauge fără întârziere aceste explicații;

27. evidențiază importanța reformelor axate pe fragmentarea pieței muncii, promovarea unor condiții de muncă de calitate, abordarea inegalităților la nivelul salariilor, asigurarea unor condiții de viață decente și consolidarea dialogului social, a protecției sociale și a economiei sociale;

28. ia act de impactul concret pe care l-ar putea avea MRR asupra obiectivului de transformare digitală, având în vedere cele 166 de miliarde EUR alocate planurilor aferente; salută contribuțiile aduse în cadrul pilonului „creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii", în special în ceea ce privește competitivitatea și sprijinirea IMM-urilor; ia act de necesitatea de a accelera investițiile în cooperarea transnațională și în sprijinul pentru întreprinderile competitive care conduc proiecte inovatoare, precum și schimbările în materie de reglementare pentru o creștere inteligentă, durabilă și incluzivă, care au rămas în urmă;

29. subliniază că succesul investițiilor UE depinde de buna funcționare a piețelor de capital; invită statele membre să asigure plata mai eficace și la timp a fondurilor, în special pentru IMM-uri și tinerii antreprenori, să simplifice procedurile de depunere a cererilor în vederea îmbunătățirii accesibilității și să pună în aplicare măsuri specifice pentru a oferi sprijin specific pentru a-i ajuta să joace un rol mai important în procesul de creștere inteligentă și incluzivă;

30. este îngrijorat că atingerea jaloanelor și a țintelor a rămas în urma calendarului orientativ prevăzut în PNRR și că ritmul progreselor este inegal între statele membre; regretă decalajul dintre îndeplinirea jaloanelor și a țintelor și punerea în aplicare a proiectelor; evidențiază că MRR își va atinge potențialul pe termen lung și pe termen scurt numai dacă componentele de reformă și, respectiv, de investiții sunt aplicate corespunzător; salută faptul că, după un început lent, aplicarea MRR a devenit mai rapidă din a doua jumătate a anului 2023, dar întârzierile semnificative care au afectat reforme și investiții esențiale încă persistă și au fost atribuite mai multor factori, printre care se numără revizuirile legate de includerea REPowerEU, inflația în creștere, capacitatea administrativă insuficientă a statelor membre, în special a celor mai mici, incertitudinile privind normele specifice de aplicare a MRR, costurile ridicate ale energiei, deficitele de aprovizionare și subestimarea timpului necesar pentru aplicarea măsurilor; constată că amânarea principalelor termene de punere în aplicare de către unele guverne până în 2026 provoacă îngrijorări cu privire la capacitatea unor state membre de a absorbi pe deplin fondurile alocate în intervalul prevăzut pentru MRR; subliniază că este important să se mențină un calendar realist și eficient al punerii în aplicare pentru a preveni riscul unor proiecte incomplete și al pierderii unor oportunități de a realiza îmbunătățiri structurale; invită Comisia să se asigure că blocajele administrative sunt abordate de urgență;

31. reamintește modificarea Regulamentului privind MRR prin includerea capitolului privind REPowerEU; reliefează importanța capitolelor privind REPowerEU din PNRR și invită statele membre să acorde prioritate proiectelor mature și să își pună în aplicare mai rapid PNRR, atât în ceea ce privește reformele, cât și investițiile, și, dacă este necesar, să ajusteze PNRR în conformitate cu obiectivele MRR, fără a submina echilibrul general și nivelul de ambiție al PNRR, pentru a răspunde provocărilor generate de evenimentele geopolitice și pentru a aborda realitățile actuale de pe teren;

32. subliniază că MRR ar fi putut contribui la atenuarea efectelor actualei crize a locuințelor la nivelul UE; regretă că unele state membre nu au utilizat această oportunitate și evidențiază că este important ca statele membre să accelereze investițiile în disponibilitatea și accesibilitatea ca preț a locuințelor;

33. subliniază rolul „superjaloanelor" în protejarea intereselor financiare ale UE împotriva deficiențelor statului de drept și în asigurarea punerii în aplicare pe deplin a cerințelor prevăzute la articolul 22 din Regulamentul privind MRR; apreciază faptul că toate statele membre, cu excepția unuia, și-au îndeplinit în mod satisfăcător „superjaloanele"; reamintește că Comisia trebuie să recupereze orice prefinanțare care nu a fost dedusă din cererile de plată periodice până la sfârșitul MRR;

34. ia act de sarcina administrativă ridicată și de complexitatea generată de MRR; subliniază eforturile considerabile necesare la nivel național pentru punerea în aplicare a MRR în paralel cu fondurile structurale; constată că, între 2021 și 2024, Instrumentul de sprijin tehnic, bazat pe cerere, a susținut peste 500 de reforme legate de MRR în statele membre, legate direct sau indirect de pregătirea, modificarea, revizuirea și aplicarea PNRR; ia act de orientările Comisiei din iulie 2024 cu simplificări și clarificări pentru a raționaliza punerea în aplicare a MRR, dar așteaptă ca Comisia să acționeze rapid în ceea ce privește promisiunea sa de a reduce sarcina administrativă cu 25 %; îndeamnă Comisia să ofere sprijin tehnic clar și specific statelor membre, permițându-le să dezvolte o capacitate administrativă eficientă pentru punerea în aplicare a jaloanelor și a țintelor; invită Comisia să reducă nivelul de complexitate al normelor UE privind achizițiile publice care se aplică contractelor cu o valoare mai mare;

35. își exprimă îngrijorarea cu privire la complexitatea procedurilor de solicitare a finanțării MRR, în special pentru IMM-uri și organizațiile neguvernamentale, care au nevoie de servicii de consultanță externă chiar și pentru granturi mici; subliniază că astfel de obstacole birocratice sunt în contradicție cu obiectivele inițiale ale MRR, care vizau furnizarea unui sprijin financiar rapid și direct; cere simplificarea urgentă a cerințelor privind solicitarea finanțării și raportarea, în special pentru beneficiarii mai mici, pentru a maximiza absorbția și impactul fondurilor și pentru a sprijini contribuția lor la tranziția verde și la cea digitală;

36. consideră că întârzierile în aplicare evidențiază riscul ca măsurile pentru care a fost plătită finanțarea din MRR să nu fie finalizate până la termenul de plată din 2026; salută declarația Comisiei din cadrul dialogului privind redresarea și reziliența din 16 septembrie 2024, potrivit căreia aceasta nu va efectua rambursări pentru proiectele neimplementate; consideră o greșeală că fondurile MRR plătite pentru jaloanele și țintele evaluate ca fiind atinse nu pot fi recuperate dacă măsurile aferente nu sunt finalizate în cele din urmă; încurajează Comisia să ia în considerare recomandările CCE în acest sens și să evalueze, în cooperare cu statele membre, măsurile care riscă cel mai mult să nu fie finalizate până la 31 august 2026; subliniază că este important să se monitorizeze aceste măsuri, să se faciliteze urmărirea în timp util și să se depună eforturi pentru a identifica soluții pentru depășirea întârzierilor;

37. constată cu îngrijorare că perioada rămasă pentru punerea în aplicare a MRR este prea scurtă pentru realizarea multor proiecte inovatoare; constată, de asemenea, că proiectele inovatoare, prin definiție, sunt mai dificil de planificat și mai susceptibile să întâmpine obstacole în timpul punerii în aplicare, ceea ce le face inadecvate pentru termenele stricte ale MRR; îndeamnă Comisia să creeze programe viitoare care să fie suficient de flexibile pentru a oferi răspunsuri adecvate în circumstanțe în schimbare și care să garanteze, în același timp, un anumit grad de previzibilitate;

38. constată că este posibil ca unele jaloane și ținte să nu mai poată fi atinse din cauza unor circumstanțe obiective; subliniază că orice revizuire a PNRR ar trebui efectuată în conformitate cu Regulamentul privind MRR, inclusiv cu termenele aplicabile, și nu ar trebui să implice regrese în ceea ce privește reformele și angajamentele sau proiecte de calitate mai scăzută, ci ar trebui să mențină nivelul general de ambiție și eficiența cheltuielilor publice;

39. este îngrijorat de evaluarea neuniformă a PNRR efectuată de Comisie, care a condus la standarde duble în aplicarea regulamentului; este, de asemenea, îngrijorat de definiția neuniformă și diferită a jaloanelor și a țintelor, care diferă de la un PNRR la altul, după cum a raportat în mod constant CCE;

40. accentuează că durata evaluării de către Comisie a cererilor de plată depuse de statele membre diferă considerabil de la un stat membru la altul și subliniază necesitatea unei mai mari transparențe din partea Comisiei; îndeamnă Comisia să își accelereze evaluările și să asigure tratamentul egal al statelor membre; subliniază că este necesar să se asigure condiții echitabile în întreaga UE pentru măsurile și indicatorii care se utilizează la evaluarea oricărui proiect MRR;

41. îndeamnă statele membre să își intensifice eforturile de eliminare a blocajelor administrative și să asigure o capacitate administrativă suficientă pentru a accelera aplicarea MRR, având în vedere termenul din 2026, și pentru a evita concentrarea proiectelor MRR în regiunile și capitalele mai dezvoltate, permițând ca fondurile MRR să ajungă la proiecte în regiunile cele mai vulnerabile, contribuind astfel la obiectivul MRR de a consolida coeziunea socială, teritorială și economică a UE; subliniază importanța unei distribuiri regionale echitabile în cadrul PNRR, asigurând totodată că fondurile MRR sunt alocate pe baza impactului economic și social, a fezabilității și a beneficiilor pe termen lung;

42. solicită o prelungire cu 18 luni a proiectelor mature din MRR printr-o modificare a Regulamentului privind MRR prin codecizie, dacă este necesar; accentuează că extinderea preconizată a proiectelor va fi realizată de Comisie în temeiul unor criterii de referință obiective, clare și echitabile; salută posibilitatea de a institui un sistem de stabilire a priorităților și de transfer specific și bazat pe performanță după termenul-limită din 2026, pentru a permite finalizarea proiectelor în curs prin intermediul altor scheme de finanțare, inclusiv Fondul european de investiții și un posibil nou fond european pentru competitivitate; îndeamnă Comisia să prezinte o strategie pentru a răspunde cererii uriașe de investiții publice după 2026, fără a compromite resursele bugetare destinate altor domenii esențiale;

43. solicită o evaluare a modului în care acest cadru ar putea permite investiții specifice în lanțurile de aprovizionare din domeniul apărării ale UE, în stocurile strategice și în inovarea în domeniul apărării, asigurând alinierea la obiectivele europene mai ample în materie de securitate;

44. este îngrijorat că unele state membre ar putea alege să renunțe la o parte din sumele sau la toate sumele asociate ultimei lor cereri de plată, evitând astfel îndeplinirea ultimelor jaloane și ținte;

Transparență, monitorizare și control

45. observă că Comisia planificase să efectueze 112 audituri ale MRR în toate statele membre în 2024; reamintește Comisiei obligația sa, în conformitate cu articolul 24 alineatul (9) din Regulamentul privind MRR, de a recupera fondurile în caz de plăți incorecte sau de anulare a măsurilor;

46. observă că Comisia se bazează pe propriile metodologii atunci când calculează plățile parțiale și suspendările de fonduri; regretă că aceste metodologii au fost elaborate doar la doi ani de la începerea punerii în aplicare a MRR și fără consultarea Parlamentului;

47. apreciază activitatea amplă a CCE în ceea ce privește MRR și consideră că este important să se evalueze în detaliu constatările sale, în special constatările sale potrivit cărora jaloanele și țintele sunt adesea destul de vagi și orientate spre realizări și, prin urmare, nu sunt adecvate pentru măsurarea rezultatelor și a impactului, precum și constatările sale privind riscurile de dublă finanțare care rezultă din suprapunerile cu alte politici; constată că Comisia a acceptat multe dintre recomandările CCE, dar nu toate; reliefează că, astfel cum a subliniat CCE, trebuie să se abordeze fără întârziere punctele slabe ale controalelor financiare pentru a preveni dubla finanțare, ineficiența costurilor și gestionarea defectuoasă a fondurilor UE; solicită o mai mare transparență și luarea în considerare pe deplin a recomandărilor CCE, fără a adăuga sarcini administrative inutile;

48. constată că CCE consideră că MRR se axează mai degrabă pe progresele înregistrate în implementare decât pe performanță, în special deoarece măsurile finanțate prin MRR pun accentul mai degrabă pe realizări decât pe rezultate, variază în ceea ce privește nivelul de ambiție, uneori sunt lipsite de claritate și nu acoperă întotdeauna etapele-cheie de implementare ale unei măsuri, inclusiv finalizarea acesteia;

49. observă că auditurile CCE au evidențiat mai multe cazuri în care au fost plătite fonduri, dar cerințele legate de îndeplinirea jaloanelor și a țintelor corespunzătoare nu au fost îndeplinite în mod adecvat; constată, de asemenea, că cadrul Comisiei pentru evaluarea „atingerii satisfăcătoare” a jaloanelor și a țintelor relevante conține elemente discreționare, cum ar fi „abaterea minimă de la o cerință” sau „întârzierile proporționale”, și că metodologia de stabilire a plăților parțiale nu explică valorile alese drept coeficienți, lăsând astfel loc de interpretări; cere Comisiei să ofere Parlamentului clarificări suplimentare;

50. insistă că, de regulă, măsurile deja incluse în alte planuri naționale care beneficiază de finanțare din partea UE (de exemplu coeziunea, agricultura etc.) nu ar trebui introduse în PNRR, chiar dacă nu implică niciun cost; îndeamnă Comisia să rămână vigilentă și proactivă pentru a identifica orice situație potențială de dublă finanțare, în special în ceea ce privește diferitele modele de punere în aplicare a MRR și a altor instrumente de finanțare ale UE;

51. regretă lipsa unei piste de audit adecvate în cazul MRR și lipsa persistentă de transparență, în pofida cerinței de raportare bianuală pentru statele membre cu privire la cei mai mari 100 de destinatari finali, care a fost introdusă în REPowerEU la cererea Parlamentului; regretă întârzierile în raportarea de către unele state membre și valoarea informativă limitată a informațiilor furnizate, ceea ce împiedică, în cele din urmă, verificările conformității efectuate de Comisie sau de CCE; își reiterează apelul ca listele celor mai mari destinatari finali din fiecare stat membru să fie actualizate periodic și publicate în tabloul de bord al MRR și să includă informații privind operatorii economici implicați, inclusiv contractanții și subcontractanții, și beneficiarii reali ai acestora, nu doar ministerele sau alte organisme guvernamentale sau întreprinderi de stat; regretă, de asemenea, că definiția actuală a „destinatarului final” lasă loc de interpretări, ducând la diferențe privind beneficiarii finali între statele membre pentru măsuri similare; invită Comisia, în acest context, să asigure o interpretare comună a ceea ce constituie un „destinatar final”, astfel încât să poată fi aplicată în mod consecvent;

52. este preocupat de deficiențele persistente ale mecanismelor naționale de raportare și control, cauzate parțial de presiunea de absorbție ce afectează capacitatea de a detecta cheltuieli neeligibile și de complexitatea procedurilor de audit și control, care a generat incertitudine în statele membre și proceduri administrative în exces; solicită Comisiei să ofere asigurări cu privire la funcționarea adecvată a sistemelor de control ale statelor membre și să verifice conformitatea proiectelor de investiții finanțate prin MRR cu normele UE și cu cele naționale; solicită reducerea plăților și, după caz, recuperarea sumelor în conformitate cu articolul 22 din Regulamentul privind MRR dacă persistă deficiențe ale sistemelor naționale de control; regretă că se recurge la verificări încrucișate manuale și la

declarații pe proprie răspundere ale destinatarilor fondurilor UE în absența unor instrumente informatice interoperabile și a unor standarde armonizate, în pofida existenței unor instrumente precum sistemul de detectare timpurie și de excludere și ARACHNE, a căror utilizare nu este în prezent obligatorie, riscându-se astfel ca cheltuielile să fie declarate de două ori; reamintește, în acest sens, reticența statelor membre de a realiza progrese în ceea ce privește dezvoltarea instrumentelor informatice relevante în timp util;

53. împărtășește opinia CCE potrivit căreia modelul finanțării nelegate de costuri nu împiedică raportarea costurilor reale; observă că o perspectivă clară asupra costurilor facilitează, totodată, activitatea organismelor de control și supraveghere, precum și a EPPO și a Oficiului European de Luptă Antifraudă (OLAF) și permite un control public sporit;

54. reiterează rolul tabloului de bord privind MRR în furnizarea de informații pentru cetățeni despre progresele generale în punerea în aplicare a PNRR; subliniază importanța tabloului de bord în consolidarea transparenței și invită Comisia să sporească nivelul de transparență și de vizualizare a datelor în tabloul de bord;

55. reamintește că raportarea în tabloul de bord al MRR cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare se bazează pe informațiile furnizate de statele membre de două ori pe an;

56. reliefează rolul important al EPPO și al OLAF în protejarea intereselor financiare ale UE; salută faptul că investigațiile EPPO în cazuri de fraudă și corupție legate de MRR au condus la mai multe arestări, puneri sub acuzare și confiscări ale fondurilor MRR; reamintește că, în 2024, EPPO s-a ocupat de 307 cazuri active legate de MRR, care au reprezentat aproximativ 17 % din totalul anchetelor privind fraudele în materie de cheltuieli și au cauzat un prejudiciu estimat la 2,8 miliarde EUR pentru interesele financiare ale UE; se așteaptă ca numărul investigațiilor să crească pe măsură ce punerea în aplicare a MRR avansează; invită Comisia să analizeze declarațiile de gestiune ale statelor membre în ceea ce privește raportarea fraudelor detectate și măsurile de remediere luate;

Rolul Parlamentului European

57. reiterează importanța rolului Parlamentului în controlul și monitorizarea punerii în aplicare a MRR și în tragerea la răspundere a Comisiei; subliniază contribuția Parlamentului adusă prin diferite canale, în special prin diverse dezbateri în plen, rezoluții parlamentare, reuniuni bilunare cu comisarii responsabili în cadrul dialogului privind redresarea și reziliența, peste 30 de reuniuni ale grupului de lucru permanent privind controlul MRR, numeroase întrebări parlamentare, procedura anuală de descărcare de gestiune a Comisiei și fluxul regulat de informații și solicitări ad-hoc de informații din partea Comisiei; regretă că modelul de utilizare a jaloanelor și a țintelor pentru a declanșa plățile nu a fost însoțit de mecanisme adecvate de control bugetar, ceea ce a dus la diminuarea rolului Parlamentului în comparație cu verificarea cheltuielilor din CFM;

58. reamintește drepturile Parlamentului, astfel cum sunt prevăzute la articolul 25 din Regulamentul privind MRR, în special dreptul de a primi simultan informațiile transmise de Comisie Consiliului sau oricăruia dintre grupurile sale de pregătire în contextul Regulamentului privind MRR sau al punerii sale în aplicare, precum și o prezentare generală a constatărilor preliminare ale Comisiei privind atingerea satisfăcătoare a jaloanelor și a țintelor relevante incluse în PNRR; încurajează partajarea rezultatelor relevante ale discuțiilor purtate în cadrul grupurilor de pregătire ale Consiliului cu comisiile parlamentare competente;

59. reamintește, de asemenea, dreptul comisiilor competente ale Parlamentului de a invita Comisia să furnizeze informații cu privire la stadiul actual al evaluării PNRR în contextul reuniunilor organizate în cadrul dialogului privind redresarea și reziliența;

60. regretă că Parlamentul nu are niciun rol în elaborarea PNRR și nu este consultat cu privire la cererile de plată; critică, în plus, faptul că Parlamentului nu i s-a oferit o imagine de ansamblu clară și verificabilă a stadiului de implementare a proiectelor și a plăților; se așteaptă să fie informat cu privire la contextul revizuirilor PNRR pentru a efectua propria evaluare a revizuirilor și pentru a avea un rol mai important în posibilele instrumente viitoare bazate pe experiența MRR;

Implicarea părților interesate

61. regretă implicarea insuficientă a autorităților locale și regionale, a organizațiilor societății civile, a partenerilor sociali, a parlamentelor naționale și a altor părți interesate relevante în elaborarea, revizuirea sau aplicarea PNRR, ceea ce conduce la obținerea unor rezultate mai slabe în materie de politici, precum și la o asumare limitată a responsabilității; regretă că, în elaborarea și punerea în aplicare a PNRR, unele state membre au favorizat în mod clar unele autorități locale și regionale sau părți interesate în detrimentul altora; reamintește că participarea autorităților locale, regionale și naționale și a celor responsabile cu elaborarea acestor politici este esențială pentru succesul MRR, așa cum se prevede la articolul 28 din Regulamentul privind MRR; reamintește că Parlamentul a sprijinit o dispoziție obligatorie în MRR pentru a stabili un dialog pe mai multe niveluri cu scopul de a implica părțile interesate relevante și a discuta cu acestea pregătirea și punerea în aplicare a PNRR, cu o perioadă de consultare clară; solicită, prin urmare, implicarea maximă posibilă a părților interesate în punerea în aplicare a PNRR, în conformitate cu cadrul juridic național și pe baza unor principii clare și transparente;

62. afirmă din nou că este necesară o interacțiune periodică între autoritățile naționale de coordonare și părțile interesate naționale implicate în monitorizarea punerii în aplicare a PNRR, în conformitate cu principiul transparenței și al responsabilității; subliniază că, pentru a asigura punerea la dispoziție de informații actualizate despre progresele înregistrate în aplicarea PNRR, este necesară o comunicare mai regulată și mai accesibilă publicului din partea autorităților naționale de coordonare;

63. evidențiază că deciziile ar trebui luate la nivelul cel mai adecvat; este convins că aplicarea principiului parteneriatului și o implicare mai puternică a autorităților locale și regionale ar putea eficientiza punerea în aplicare a proiectelor, ar putea reduce disparitățile dintre statele membre și ar putea conduce la adoptarea unui număr mai mare de măsuri de o calitate mai bună, cu o dimensiune transfrontalieră și multinațională;

64. consideră că se pot trage învățăminte valoroase din MRR, care să se reflecte în conceperea instrumentelor bazate pe performanță în următorul CFM, în special având în vedere agendele UE privind competitivitatea și simplificarea;

Lecții pentru viitor

65. consideră că combinația de reforme și investiții s-a dovedit a fi de succes, dar că este necesară o legătură mai clară între cele două componente; reliefează că este important ca orice finanțare să fie aliniată la obiectivele instrumentului și plătită în funcție de progresele înregistrate în direcția lor; insistă că nivelul de ambiție al PNRR nu ar trebui să fie redus, ci ar trebui să fie proporțional cu calendarul MRR pentru a asigura punerea lor în aplicare cu succes;

66. este convins, astfel cum s-a subliniat în raportul Draghi, că stimularea competitivității UE, decarbonizarea economiei UE și creșterea circularității și a eficienței sale din punctul de vedere al utilizării resurselor, precum și eliminarea lacunelor în materie de competențe, crearea de locuri de muncă de calitate și consolidarea capacității de inovare a UE vor fi priorități centrale după 2026; este preocupat că, după ce MRR va înceta să funcționeze la sfârșitul anului 2026, va apărea un deficit considerabil de finanțare, în special pentru investițiile publice în prioritățile europene comune, deoarece resursele financiare din bugetele naționale variază semnificativ de la un stat membru la altul; subliniază necesitatea de a utiliza lecțiile învățate din MRR pentru a mobiliza mai bine investițiile publice și private în vederea abordării deficitului de finanțare în ceea ce privește obiectivele și tranzițiile europene, pe care raportul Draghi le estimează la peste 800 de miliarde EUR anual, asigurând în același timp continuitatea fără sincope a investițiilor în bunuri europene comune;

67. salută utilizarea sporită a instrumentelor financiare posibilă prin opțiunea de a canaliza fondurile MRR către compartimentul pentru statele membre al InvestEU;

68. îndeamnă Comisia să aplice lecțiile învățate și observațiile CCE și să se asigure că viitoarele instrumente bazate pe performanță sunt bine orientate, fiind aliniate cu scopul de a finanța bunurile publice europene și de a acorda prioritate abordării provocărilor strategice clar definite, a sustenabilității economice și a competitivității; solicită să se asigure că toate instrumentele viitoare sunt concepute pentru a măsura nu numai intrările sau realizările și progresele pe termen scurt, ci și efectele înțelese ca impact pe termen lung susținut de rezultate;

69. observă că, potrivit CCE, este esențial ca viitoarele instrumente bazate pe performanță să nu fie concepute și puse în aplicare într-un mod care să afecteze responsabilitatea și, în special, ca în statele membre să existe sisteme de control adecvate și să fie verificate de Comisie înainte de începerea punerii în aplicare; constată că acest lucru ar implica stabilirea unor cerințe minime pentru controalele efectuate de statele membre și pentru verificările efectuate de Comisie;

70. invită Comisia să efectueze o evaluare independentă și să raporteze cu privire la impactul MRR asupra investițiilor private la nivelul UE în ansamblu, în special cu privire la potențialul său efect de excludere asupra investițiilor private și a factorilor lor determinanți; solicită, de asemenea, analize obiective și clare din partea Comisiei cu privire la modul în care punerea în aplicare a reformelor și a investițiilor în PNRR afectează economiile statelor membre individuale, în special în ceea ce privește creșterea inteligentă, durabilă și incluzivă; îndeamnă Comisia să țină seama de lecțiile învățate din aceste analize și din observațiile CCE referitoare la punerea în aplicare a MRR atunci când își va elabora propunerile pentru următoarea perioadă de programare;

71. accentuează că toate investițiile și reformele finanțate de UE ar trebui să fie coordonate și coerente cu planificarea strategică la nivel național și ar trebui să se concentreze asupra proiectelor cu o valoare adăugată europeană clară; reliefează necesitatea unui obiectiv de cheltuieli pentru investițiile transfrontaliere și multinaționale; invită Comisia să elaboreze o metodologie credibilă de evaluare a dimensiunii transfrontaliere și multinaționale a proiectelor finanțate de UE;

72. subliniază că dialogurile sociale și teritoriale semnificative, cu un nivel ridicat de implicare a autorităților locale și regionale, a partenerilor sociali, a organizațiilor societății civile și a parlamentelor naționale în cadrul juridic național, sunt esențiale pentru asumarea responsabilității la nivel național, pentru aplicarea cu succes și pentru responsabilitatea democratică; își exprimă îngrijorarea cu privire la implicarea insuficientă a tuturor părților interesate relevante în punerea în aplicare și supravegherea inițiativelor finanțate prin MRR; subliniază, în special, că regiunile și consiliile locale nu pot fi simpli destinatari ai deciziilor, fără a li se oferi posibilitatea de a avea un cuvânt de spus cu privire la reforme și investiții care le transformă cu adevărat teritoriile;

73. consideră că este esențial să se adopte strategii diferențiate care să recunoască diversitatea culturală a diferitelor regiuni și să consolideze coeziunea economică și socială a acestora, în loc să aplice o abordare omogenă sau universală care ar putea fi în detrimentul regiunilor mai puțin dezvoltate; solicită, prin urmare, ca dialogurile cu părțile interesate să fie consolidate și utilizate cu mai multă perseverență, deoarece ar putea inspira inițiative și mecanisme viitoare în UE și în statele sale membre;

74. subliniază cerința Regulamentului privind MRR de a afișa public informații despre originea finanțării pentru proiectele finanțate de UE pentru a asigura susținerea cetățenilor europeni;

75. accentuează că reuniunile organizate în cadrul dialogului privind redresarea și reziliența au fost un instrument important de consolidare a transparenței și a responsabilității, care sunt esențiale pentru punerea în aplicare optimă a MRR;

76. reiterează că sunt necesare eforturi suplimentare pentru a îmbunătăți transparența și trasabilitatea utilizării fondurilor UE; reliefează necesitatea de a se asigura că sunt disponibile date relevante pentru măsurarea performanței și că informațiile privind performanța sunt prezentate într-un mod mai bun și mai transparent; subliniază că mecanismul de feedback între informațiile referitoare la performanță și conceperea sau ajustarea programelor ar trebui consolidat;

77. consideră că o mai bună formare și consolidarea capacităților în toate regiunile și autoritățile implicate, în special la nivel național, ar fi putut să accelereze punerea în aplicare a MRR și să permită ca autoritățile de implementare să se adapteze mai bine la caracterul său bazat pe performanță; consideră că Comisia ar fi putut sprijini mai mult statele membre în etapa de planificare și ar fi putut furniza orientări de punere în aplicare mai timpurii, în special pentru consolidarea sistemelor lor de audit și control și a dimensiunii transfrontaliere a MRR;

78. reliefează importanța atenuării riscului de dublă finanțare; sugerează implementarea unui sistem informatic și de extragere a datelor integrat și interoperabil, precum și elaborarea unor standarde clare pentru seturile de date care să fie aplicate în toate statele membre, pentru a permite o urmărire cuprinzătoare și automatizată a cheltuielilor; solicită îmbunătățirea mecanismelor de coordonare care definesc responsabilități clare între organismele implicate în punerea în aplicare a diferitelor programe ale UE și naționale, evitând, în același timp, complexitatea birocratică inutilă și asigurând o alocare eficientă a fondurilor; încurajează integrarea instrumentelor avansate de analiză a datelor și de IA pentru a îmbunătăți urmărirea, evaluarea și raportarea performanței, pentru a reduce volumul de muncă manuală și pentru a raționaliza procesele de raportare; subliniază că astfel de progrese se pot înregistra numai în cazul în care există și sprijin operațional pentru digitalizarea administrațiilor;

79. îndeamnă ferm Comisia și statele membre să se asigure că orice tip de finanțare din partea UE nelegată de costuri sau bazată pe performanță respectă normele UE și naționale, protejând, în cele din urmă, interesele financiare ale UE; reiterează răspunderea și responsabilitatea Comisiei și ale statelor membre de a asigura legalitatea și regularitatea finanțării UE, precum și respectarea principiilor bunei gestiuni financiare;

80. consideră că rolul Parlamentului în monitorizarea MRR ar trebui consolidat în continuare;

81. solicită ca viitoarele instrumente bazate pe performanță să aibă o pistă de audit unică pentru a urmări contribuțiile bugetare la proiectele finanțate; subliniază că este necesar să se realizeze audituri la nivel de proiect pentru a diminua riscurile reputaționale în fața publicului larg și pentru a facilita recuperarea fondurilor în cazul în care măsurile sunt anulate; reliefează necesitatea de a reduce blocajele și sarcinile administrative;

82. cere ca orice posibil viitor program bazat pe performanță să creeze legături mai clare între jaloane și ținte și proiectele concrete puse în aplicare; accentuează că intervalul dintre atingerea jaloanelor și punerea în aplicare a proiectelor ar trebui să fie mai scurt;

83. își reiterează apelul pentru o platformă deschisă care să conțină date privind toate proiectele, destinatarii finali și distribuirea regională a finanțării, facilitând astfel auditul și controlul democratic;

84. subliniază că orice posibile decizii bugetare viitoare privind împrumuturile UE ar trebui să respecte unitatea bugetului și rolul Parlamentului ca parte a autorității bugetare; evidențiază riscurile de depășire a costurilor pentru rambursarea datoriei, cauzate, printre altele, de volatilitatea ratelor dobânzii; consideră că este important să se asigure de la bun început disponibilitatea unei finanțări suficiente pentru a acoperi aceste costuri, fără a aduce atingere altor programe sau priorități politice;

85. invită Comisia și statele membre să evalueze îndeaproape instrumente și mijloace precum Mecanismul de redresare și reziliență și să învețe din ele, pentru a maximiza eficiența și impactul finanțării, investițiilor și reformelor UE, pentru a raționaliza obiectivele de politică, pentru a îmbunătăți colaborarea instituțiilor și a părților interesate la nivel național și european și pentru a spori asumarea responsabilității la nivel național;

86. ia act de intenția declarată a Comisiei de a se baza pe experiența MRR atunci când își va elabora propunerile pentru programele de finanțare ale UE pentru perioada de după 2027, care urmează să fie prezentate mai târziu în cursul acestui an; recunoaște că evaluarea *ex post* independentă va veni prea târziu pentru a contribui la procesul care va conduce la următoarea perioadă de programare, dar se așteaptă ca Comisia și colegiuitorii să țină seama în mod corespunzător de lecțiile învățate pe baza MRR și de recomandările părților interesate relevante, în special ale autorităților locale și regionale, ale organizațiilor societății civile și ale partenerilor sociali; consideră că, întrucât UE planifică viitoarea reziliență economică, este necesar, de asemenea, să se mobilizeze mai mult investițiile private, să se consolideze piețele de capital și să se asigure că cheltuielile publice rămân responsabile din punct de vedere fiscal și orientate strategic pentru a face UE mai rezilientă și mai suverană într-un context geopolitic din ce în ce mai conflictual;

°
° °

87. încredințează Președintei sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului și Comisiei, precum și guvernelor și parlamentelor statelor membre.